

**MINISTERSTVO OBRANY ČESKÉ REPUBLIKY
VOJENSKÉ ZPRAVODAJSTVÍ**

VÝROČNÍ ZPRÁVA

o činnosti Vojenského zpravodajství za rok 2009

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE

Vážená paní, vážený pane,

Výroční zpráva Vojenského zpravodajství za rok 2009, stejně jako pět předchozích zpráv, poskytuje veřejnosti co nejvíce ucelených informací o činnosti této zpravodajské služby, která je jedním z pilířů bezpečnosti České republiky.

Optimalizace vnitřních systémových vazeb a organizačních struktur započatá v roce 2008 a dokončená v roce 2009 vytvořila podmínky k dosažení požadovaného růstu kvality výstupních informací pro určené adresáty v České republice a partnery v Organizaci Severoatlantické smlouvy (North Atlantic Treaty Organisation – NATO) a Evropské unii. Trvalým cílem a měřítkem úspěšnosti Vojenského zpravodajství je poskytování včasné a kvalitní informace.

Vojenské zpravodajství velmi těsně spolupracuje s ostatními zpravodajskými službami České republiky a je respektovaným partnerem spojeneckých služeb NATO, Evropské unie a mnoha dalších států.

Nelze nezvýraznit zahraniční působení 601. skupiny speciálních sil z Prostějova v bojové operaci Trvalá svoboda (Enduring Freedom – EF). Nasazení a výtečné splnění nejnáročnějších úkolů na území Afghánistánu jednotlivými kontingenty 601. skupiny speciálních sil nejen vysoce oceňují představitelé České republiky a zemí NATO, ale dovoluje vyjádřit nejvyšší uznání a hrdost nad příslušností k České republice.

Vojenské zpravodajství má veškeré předpoklady, aby i v následujících letech splnilo stanovené úkoly na co nejvyšší úrovni kvality a přispělo tak k zajištění bezpečnosti občanů České republiky.

generálporučík Ing. Ondřej PÁLENÍK, MBA

OBSAH

1. KOMUNIKACE VOJENSKÉHO ZPRAVODAJSTVÍ S VEŘEJNOSTÍ

2. ZÁKLADNÍ INFORMACE O VOJENSKÉM ZPRAVODAJSTVÍ

- 2.1. Rámcové uspořádání Vojenského zpravodajství
- 2.2. Rozpočtové prostředky Vojenského zpravodajství

3. ZADÁVÁNÍ ÚKOLŮ VOJENSKÉMU ZPRAVODAJSTVÍ A JEJICH REALIZACE

4. VÝSLEDKY ČINNOSTI VOJENSKÉHO ZPRAVODAJSTVÍ

- 4.1. Krizové regiony Balkán, Blízký a Střední východ, Afghánistán – Pákistán, Společenství nezávislých států a Afrika
- 4.2. Terorismus a extremismus
- 4.3. Proliferace zbraní hromadného ničení, konvenčních zbraní a materiálu dvojího užití
- 4.4. Aktivity zpravodajských služeb cizí moci na území České republiky v oblasti obrany
- 4.5. Záměry a činnosti namířené proti zabezpečování obrany České republiky
- 4.6. Záměry a činnosti ohrožující utajované informace v oblasti obrany České republiky

5. SPOLUPRÁCE VOJENSKÉHO ZPRAVODAJSTVÍ SE ZPRAVODAJSKÝMI SLUŽBAMI ČR A OSTATNÍMI ORGÁNY STÁTNÍ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY

6. SPOLUPRÁCE VOJENSKÉHO ZPRAVODAJSTVÍ SE ZPRAVODAJSKÝMI SLUŽBAMI CIZÍ MOCI, ORGÁNY NATO A EVROPSKÉ UNIE

- 6.1. Multilaterální spolupráce
- 6.2. Bilaterální spolupráce
- 6.3. Vojenská diplomacie

7. OCHRANA UTAJOVANÝCH INFORMACÍ A ZAJIŠTĚNÍ PLNĚNÍ ÚKOLŮ STANOVENÝCH ZÁKONEM Č. 412/2005 SB.

- 7.1. Personální bezpečnost
- 7.2. Bezpečnost komunikačních a informačních systémů
- 7.3. Fyzická bezpečnost
- 7.4. Administrativní bezpečnost
- 7.5. Plnění úkolů podle zákona č. 412/2005 Sb., na základě žádostí oprávněných subjektů a při provádění úkonů v bezpečnostním řízení fyzických a právnických osob
- 7.6. Základní úkoly plněné v oblasti zpřístupnění operativních dokumentů bývalé Vojenské kontrarozvědky a bývalé Zpravodajské správy Generálního štábu Československé lidové armády (bývalé vojenské rozvědky – ZS/GŠ)

8. KONTROLA ČINNOSTI VOJENSKÉHO ZPRAVODAJSTVÍ

- 8.1. Vnější kontrola a její výsledky
- 8.2. Vnitřní kontrola a její výsledky

1. KOMUNIKACE VOJENSKÉHO ZPRAVODAJSTVÍ S VEŘEJNOSTÍ

Česká veřejnost je trvale a průběžně informována o činnosti Vojenského zpravodajství prostřednictvím internetových stránek www.vzcr.cz, jejichž design byl v roce 2009 kompletně přepracován. 601. skupina speciálních sil, jako organizační součást Vojenského zpravodajství, komunikuje s veřejností prostřednictvím vlastních internetových stránek www.601skss.cz. Obsah zveřejněných informací a zpráv poskytuje v rámci zákonných možností ucelený obraz o aktivitách Vojenského zpravodajství. Ke všeobecné informovanosti o činnosti Vojenského zpravodajství přispívá i tato, v pořadí již šestá, Výroční zpráva o činnosti Vojenského zpravodajství.

Činnost Vojenského zpravodajství je rovněž prezentována ve výborech Parlamentu České republiky.

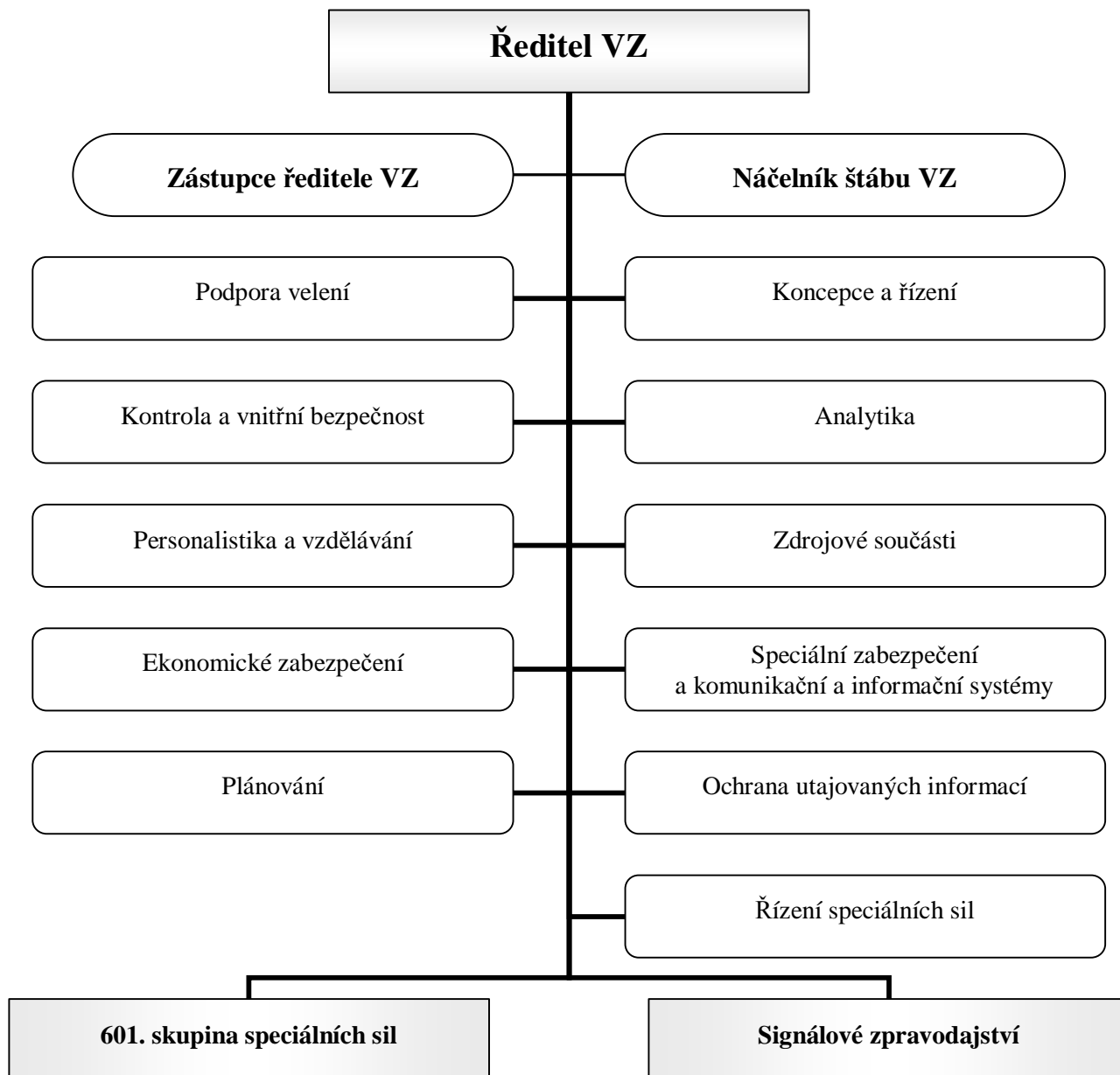
Vojenské zpravodajství v roce 2009 nejčastěji reagovalo na dotazy a požadavky týkající se zejména možnosti a podmínek přijetí k Vojenskému zpravodajství. Česká veřejnost se rovněž zajímala o nasazení 601. skupiny speciálních sil v rámci operace Enduring Freedom na území Afghánistánu. Zvýšený zájem o informace z této oblasti se projevil obzvláště v souvislosti s návštěvami předsedy vlády, místopředsedy vlády a ministra obrany, náčelníka Generálního štábu Armády České republiky, zástupců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, ředitele Vojenského zpravodajství a dalších osob včetně zástupců médií u kontingentu speciálních sil v prostoru bojového nasazení v Afghánistánu. Pozornost byla věnována i návštěvě jordánského krále Abdulláha II. u 601. skupiny speciálních sil.

Lze konstatovat, že četnost a obsah komunikace Vojenského zpravodajství s veřejností umožňuje občanům vidět tuto součást zpravodajských služeb České republiky jako službu, která významnou měrou přispívá k jejich bezpečnosti.

2. ZÁKLADNÍ INFORMACE O VOJENSKÉM ZPRAVODAJSTVÍ

2.1. Rámcové uspořádání Vojenského zpravodajství

Vojenské zpravodajství mělo v roce 2009 následující organizační strukturu:¹

¹ Jedná se o rámcové uspořádání, jehož zveřejnění splňuje podmínky zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.

2.2. Rozpočtové prostředky Vojenského zpravodajství

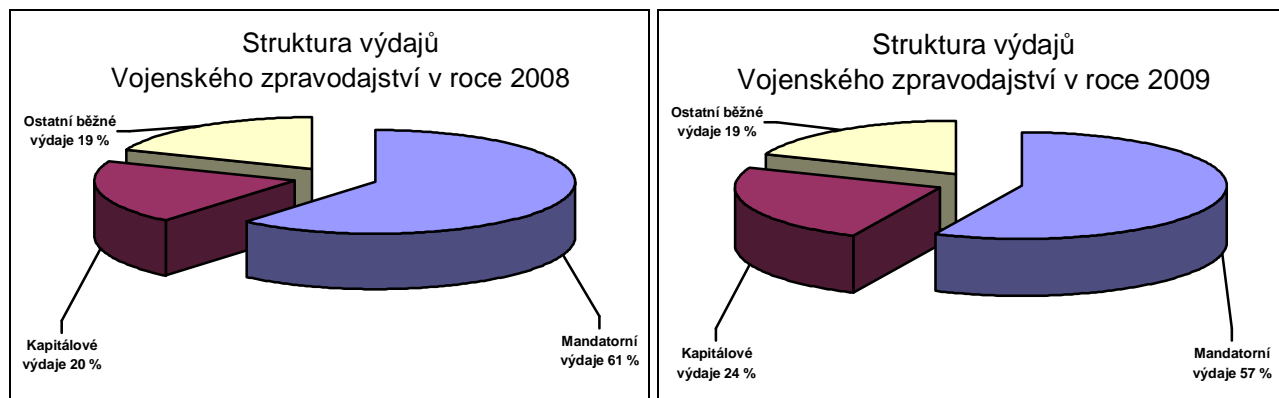
Finančně ekonomická činnost Vojenského zpravodajství vyplývá z ustanovení příslušných zákonů České republiky, nařízení vlády České republiky, rezortních vyhlášek a vnitřních předpisů Ministerstva obrany České republiky.

Přidělené finanční prostředky byly v roce 2009 vynakládány v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a podle rozpočtové skladby Ministerstva obrany České republiky. Veškeré příjmy a výdaje Vojenského zpravodajství jsou součástí účetnictví vedeného v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, s ohledem na § 20 zákona č. 153/1994 Sb. o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Nabývání majetku, nákup stavebních prací a ostatních služeb ve prospěch Vojenského zpravodajství bylo realizováno v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

Neoprávněné čerpání rozpočtových prostředků nebylo zjištěno.

Veškeré výdaje Vojenského zpravodajství jsou součástí kapitoly rozpočtu Ministerstva obrany České republiky. Rozpočtové a mimorozpočtové zdroje Vojenského zpravodajství byly v souhrnu vyčerpány z 98,74 %. Nevyčerpané finanční prostředky byly převedeny do rezervního fondu, popřípadě do Evidence nároků z nespotřebovaných výdajů, a budou účelně, hospodárně a efektivně využity v roce 2010.

Porovnání vývoje struktury výdajů Vojenského zpravodajství v letech 2008 a 2009 je uvedeno v následujících dvou grafech.

3. ZADÁVÁNÍ ÚKOLŮ VOJENSKÉMU ZPRAVODAJSTVÍ A JEJICH REALIZACE

Činnost Vojenského zpravodajství v oblasti poskytování informací oprávněným subjektům byla realizována v souladu s § 8 zákona č. 153/1994 Sb.

Vojenské zpravodajství plnilo především úkoly a požadavky, které mu uložila vláda České republiky – *Priority zpravodajské činnosti*. Současně byly plněny požadavky vyplývající z členství České republiky v NATO a Evropské unii.

Ke splnění zadaných úkolů Vojenské zpravodajství získávalo informace jak vlastními prostředky - lidskými zdroji (HUMINT), elektronickým průzkumem (SIGINT), obrazovým zpravodajstvím (IMINT), z otevřených zdrojů (OSINT), tak na základě bilaterální a multilaterální spolupráce.

V roce 2009 bylo zpracováno, písemně distribuováno či formou brífinků prezentováno více než 950 informací. Aktuální tematické informace, odborné analýzy ze sledovaných oblastí a brífinky byly určeny především ústavním činitelům (prezident, předseda vlády, jednotliví ministři) případně nejvyšším představitelům Ministerstva obrany. Dalším cílem bylo zpravodajsky zabezpečit kontingenty Armády České republiky v zahraničí, především v Afghánistánu. Zároveň byly pravidelně informovány zpravodajské orgány NATO a Evropské unie a také partneři na bilaterální úrovni.

Hlavní druhy výstupních informací Vojenského zpravodajství:

Druh informace	Počet zaslaných informací
Aktuální a tematické informace	393
Příspěvky do periodických souhrnů	193
Brífinky	96
Ostatní informace	276
CELKEM informací	958

601. skupina speciálních sil Prostějov

V roce 2009 byla prioritou 601. skupiny speciálních sil příprava, nasazení a následné výtečné splnění náročných úkolů 4. a 5. kontingentu speciálních sil, které působily v rámci mise Trvalá svoboda – Enduring Freedom na území Afghánistánu. Současně probíhala příprava vyčleněného kontingentu speciálních sil pro zabezpečení ochrany Zastupitelského úřadu České republiky v Kábulu tak, aby tento kontingent byl připraven k zahájení plnění úkolů začátkem roku 2010.

V listopadu 2009 bylo podepsáno *Memorandum o porozumění ke vzniku, organizaci, zabezpečení, administrativnímu uspořádání, financování a personálnímu obsazení NSCC*, na jehož přípravě se intenzivně podíleli vyčlenění příslušníci 601. skupiny speciálních sil pracující ve struktuře Koordinačního centra speciálních sil NATO (NATO SOF Coordination Center – NSCC) ve Vrchním velitelství spojeneckých sil v Evropě (Supreme Headquarters Allied Powers Europe – SHAPE).

Příslušníci 601. skupiny speciálních sil Prostějov úspěšně absolvovali řadu cvičení doma i v zahraničí. Mezi nejvýznamnější patřila následující cvičení:

- ARCADE FUSION – cílem účasti na tomto cvičení bylo získání zkušeností a prověření schopností k možnému začlenění do mezinárodních štábů při vedení mnohonárodních operací (Německo);

- SAND DUNE – cílem tohoto cvičení byla výměna zkušeností v oblasti taktického a střeleckého výcviku se zaměřením na boj v zastavěných oblastech (Izrael).

V průběhu výcvikového roku 2009 příslušníci 601. skupiny speciálních sil rovněž absolvovali vzdělávací kurzy v zahraničí. Celkem bylo do těchto kurzů vysláno 11 jejich příslušníků.

4. VÝSLEDKY ČINNOSTI VOJENSKÉHO ZPRAVODAJSTVÍ

V souladu s působností, která je Vojenskému zpravodajství stanovena zákonem č. 153/1994 Sb. a podle usnesení vlády České republiky stanovující *Priority zpravodajské činnosti*, soustředilo Vojenské zpravodajství v roce 2009 své úsilí zejména na následující oblasti:

4.1. *Krizové regiony Balkán, Blízký a Střední východ, Afghánistán – Pákistán, Společenství nezávislých států a Afrika*

Rozvědná činnost v krizových regionech

Region Balkán

Region Balkán náleží vzhledem ke své zeměpisné poloze, bezpečnostní situaci a působení jednotek Armády České republiky k dlouhodobé prioritě Vojenského zpravodajství.

V roce 2009 byl sledován vývoj v etnicky smíšených oblastech Kosova. Jednalo se zejména o jeho severní část, na kterou byla z hlediska bezpečnostně-politického vývoje soustředěna hlavní pozornost. V souvislosti s přípravou a konáním všeobecných voleb a vytvářením nových municipalit byla průběžně hodnocena aktuální bezpečnostní a politická situace a definována potenciální rizika pro příslušníky kontingentu Armády České republiky mezinárodních mírových sil pod vedením NATO (Kosovo Force – KFOR). Vojenské zpravodajství rovněž hodnotilo potenciální rizika pro státní příslušníky České republiky, působící v rámci diplomatických misí, Dočasné správní mise OSN v Kosovu (United Nations Interim Administration Mission in Kosovo – UNMIK), mise Evropské unie (European Union Rule of Law Mission – EULEX) a obchodních zastoupení v Kosovu. Registrován byl průběh plnění úkolů mise EULEX a proces rozmísťování sil a prostředků této mise v Kosovu zahájený 9. prosince 2008. Sledovány byly výstavba, výcvik a činnost Kosovských bezpečnostních sil. Dále byla sledována činnost ozbrojených sil Republiky Srbsko v oblasti hranic s Kosovem. Analytickými výstupními informacemi a dalšími zprávami se Vojenské zpravodajství podílelo na vytváření podkladů pro činnost a rozhodování politických představitelů státu a hlavních činitelů Ministerstva obrany České republiky a Armády České republiky.

Pozornost Vojenského zpravodajství byla věnována rovněž jevům, které by mohly ovlivnit stabilitu vývoje regionu Balkán. K nim patří politická a bezpečnostní situace v jihovýchodní oblasti Republiky Srbsko a rovněž v oblastech Vojvodina a Sandžak. Dále byly sledovány aktivity organizovaného zločinu a projevy národnostně nebo nábožensky zaměřeného extremismu. Národnostní a územní požadavky etnické albánské menšiny a s nimi související napětí dlouhodobě vytváří předpoklady pro nutnost monitorovat bezpečnostní a politickou situaci v Republice Makedonie (Former Yugoslav Republic of Macedonia – FYROM).

Republika Bosna a Hercegovina a vývoj politické a bezpečnostní situace v této oblasti byly sledovány v souvislosti s nacionalisticky motivovanými stanovisky některých politických představitelů k soužití jednotlivých národností a v souvislosti se separatistickými tendencemi v Republice srbské, jejichž důsledkem by mohlo být narušení celkové politické a územní integrity státu. Analyzováno bylo uskutečňování reformy, které stanovili představitelé Evropské unie, jako podmínka pokračování integračních procesů. Byly monitorovány procesy reorganizace armády, výstavba jednotných ozbrojených sil a vytváření mechanismů pro jejich nezávislou kontrolu; dále boj proti organizovanému zločinu, korupci a extremismu, především náboženskému.

Informace k regionu Balkán:

Adresát	Počet zaslaných informací
Prezident ČR, političtí a vojenští představitelé ČR	27
Zahraníční mise AČR	25

Region Blízkého a Středního východu

Vojenskopolitická a bezpečnostní situace v regionu Blízkého a Středního východu byla v roce 2009 ovlivňována řadou dlouhodobě přetrvávajících negativních jevů, které měly přímý dopad na stabilitu oblastí. K nejvýznamnějším patřily neuspokojivá bezpečnostní situace v Iráku, dlouhodobě neřešená problematika blízkovýchodního mírového procesu a s tím spojená interakce zúčastněných stran, nestabilita vnitropolitického vývoje v Libanonu, pokračující úsilí Íránu o získání dominantního postavení v regionu v kontextu s jeho jaderným programem a v neposlední řadě snaha Sýrie o udržení rozhodujícího vlivu na řešení klíčových bezpečnostních otázek regionu Blízkého a Středního východu.

Ilustrační foto

V Iráku se Vojenské zpravodajství zaměřilo na proces vnitroiráckého usmíření, které má zásadní vliv na stabilizaci irácké společnosti a ukončení působení koaličních sil v zemi. V této souvislosti uskutečňovalo Vojenské zpravodajství intenzivní analytickou činnost zaměřenou na vnitřní a vnější faktory vedoucí k eskalaci etnicky motivovaného násilí v Iráku.

Vojenské zpravodajství se rovněž orientovalo na problematiku blízkovýchodního mírového procesu a na klíčové faktory ovlivňující pokrok v této problematice. Vojenské zpravodajství intenzivně monitorovalo dopady izraelské operace „Lité olovo“ v pásmu Gazy a zároveň neúspěšného vyjednávání palestinských frakcí ohledně vnitropalestinského usmíření, jehož dosažení by mohlo vést ke vzniku palestinské vlády národní jednoty a významně tak přispět k pokroku v blízkovýchodním mírovém procesu.

V souvislosti s problematikou vojenskopolitické a bezpečnostní situace v blízkovýchodním regionu se Vojenské zpravodajství také zaměřilo na pokračující úsilí Sýrie zachovat si prostřednictvím regionálních militantních skupin zásadní vliv na vnitropolitickou a bezpečnostní situaci v zájmových státech a na vyřešení otázky Golanských výšin v její prospěch.

V neposlední řadě se Vojenské zpravodajství soustředilo na úsilí iráckého režimu dosáhnout hegemonie v regionu a na potenciální rizika plynoucí z jeho kontroverzního jaderného programu. V souvislosti s touto problematikou Vojenské zpravodajství analyticky vyhodnocovalo a predikovalo možné dopady případných diplomatických a vojenských řešení mezinárodního společenství na stabilitu bezpečnostního prostředí Blízkého a Středního východu.

Ilustrační foto

Informace k regionu Blízký a Střední východ:

Adresát	Počet zaslaných informací
Prezident ČR, političtí a vojenští představitelé ČR	16
Zahraniční mise AČR	13

Region Afghánistán – Pákistán

Vojenskopolitické poměry v Afghánistánu se nadále vyznačovaly nedostatečným pokrokem v řešení bezpečnostních, ekonomických a sociálních aspektů, který byl způsoben rostoucím odporem protivládních sil a zdevastovaným vnitropolitickým prostředím. NATO v roce 2009 nadále postrádalo jednotný přístup k transformaci země a navíc bylo nuceno suplovat funkce dalších nadnárodních struktur. Tento stav po většinu roku 2009 přispěl k přetrvávajícímu negativnímu vnímání bezpečnostní situace.

Ilustrační foto

V roce 2009 se Vojenské zpravodajství zaměřilo na komplexní hodnocení změn v působení protivládních sil v prostorech rozmístění jednotek Armády České republiky, zejména na kvalitativní a kvantitativní posuny ve způsobech vedení bojů a ve schopnostech jejich vzájemné koordinace. Tyto informace podporovaly rozhodování nejvyšších představitelů rezortu obrany o další angažovanosti Armády České republiky v zemi. Vojenské zpravodajství zároveň průběžně vyhodnocovalo riziková jednání a vazby představitelů afghánské administrativy a bezpečnostních složek, které znamenaly potenciální ohrožení příslušníků kontingentů Armády České republiky a provinčního rekonstrukčního týmu.

V širším kontextu byla pozornost Vojenského zpravodajství soustředěna na celkový vojenskopolitický vývoj v souvislosti s uskutečněnými prezidentskými volbami, na změny ve strukturách jednotlivých protivládních hnutí a na perspektivy celoafghánského usmíření.

Vojenské zpravodajství analyzovalo i další vnitřní a vnější faktory, které měly zásadní vliv na pokračující stagnaci obnovy Afghánistánu, včetně problémů výstavby a výcviku afghánských bezpečnostních složek. Ve svých zpravodajských hodnoceních se Vojenské zpravodajství věnovalo také problémům s rozvojem infrastruktury, korupčním poměrům ve všech sférách společnosti a rovněž negativním účinkům způsobeným podporou protivládních sil z území pákistánských kmenových oblastí.

V Pákistánu se v roce 2009 nadále zhoršila bezpečnostní situace. Společně s tím narůstaly vnitropolitické spory, které omezovaly schopnosti slabé politické reprezentace efektivně řešit problémy v zemi.

V této souvislosti Vojenské zpravodajství monitorovalo zejména nárůst teroristických útoků a radikalizace části populace, pokračující politickou nestabilitu i navýšení vojenských operací pákistánských ozbrojených sil.

Vojenské zpravodajství průběžně vyhodnocovalo zejména situaci ve Federálně spravovaných kmenových územích (The Federally Administered Tribal Area – FATA), kde se nacházejí oblasti a skupiny, které mají významný vliv na bezpečnostní situaci v Afghánistánu. Vojenské zpravodajství sledovalo nárůst rozporů mezi tamními radikálními ozbrojenými skupinami a následky dílčích vojenských zásahů pákistánských ozbrojených sil v oblasti, včetně jejich případného vlivu na zájmový prostor Afghánistán. Vojenské zpravodajství hodnotilo opatření Pákistánu směrem ke zlepšení situace mezinárodních sil v Afghánistánu jako vynucená a z pohledu

Mezinárodních bezpečnostních a podpůrných sil (International Security Assistance Force – ISAF) neefektivní, což bylo dáno rozdílnými zájmy západních zemí a Pákistánu v regionu.

Vojenské zpravodajství nezískalo poznatky o významném narušení nebo prolomení bezpečnostních opatření vedoucích k neoprávněnému nakládání s pákistánskými jadernými prostředky. Vojenské zpravodajství i nadále monitorovalo vývoj pákistánsko – indických vztahů, které nedoznaly významných změn.

Informace k regionu Afghánistán – Pákistán:

Adresát	Počet zaslaných informací
Prezident ČR, političtí a vojenští představitelé ČR	49
Zahraniční mise AČR	42

Region Společenství nezávislých států

V regionu Společenství nezávislých států sledovalo Vojenské zpravodajství proces reorganizace ozbrojených sil Ruské federace zaměřený především na přechod na brigádní systém a doprovázený snížením početního stavu. Sledovalo rovněž kroky Ruské federace v legislativní oblasti spojené se snahou o obnovení dřívějšího postavení jako globální velmoci. V roce 2009 se jednalo především o schválení nové Strategie národní bezpečnosti. V oblasti operační a bojové přípravy vyhodnocovalo výcvikové aktivity realizované jak samotnými ozbrojenými silami Ruské federace, tak i v rámci společných cvičení s dalšími zeměmi Společenství nezávislých států.

Ilustrační foto

Vojenské zpravodajství sledovalo vojenské aspekty vývoje Svazového státu Ruské federace a Běloruska a proces budování Společných sil rychlé reakce Organizace smlouvy o kolektivní bezpečnosti, která sdružuje Ruskou federaci, Bělorusko, Arménii, Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán a Uzbekistán a jejímž jedním z úkolů je plnění otázek zajištění regionální bezpečnosti.

V zóně současných a bývalých zemí Společenství nezávislých států byla pozornost zaměřena na celkový vývoj situace na Ukrajině a v Gruzii v souvislosti se snahou obou států o vstup do NATO. Vojenské zpravodajství monitorovalo rovněž vývoj situace ve středoasijských republikách Společenství nezávislých států a na jižním Kavkaze.

Informace k regionu Společenství nezávislých států:

Adresát	Počet zaslaných informací
Prezident ČR, političtí a vojenští představitelé ČR	28
Zahraniční mise AČR	25

Region Afrika

Narůstající zájem Vojenského zpravodajství o africký region byl v roce 2009 zesílen skutečností, že Česká republika předsedala Radě Evropské unie, vyslala své zástupce do mise Evropské unie (EUFOR) v Čadu a ve 2. polovině roku 2009 se podílela na formování bojového uskupení Evropské unie (EU Battle Group). Pozornost byla v této souvislosti soustředěna zejména na sledování vývoje bezpečnostní situace ve státech, které by v souladu se směrnicemi pro vyslání

bojového uskupení Evropské unie přicházely v úvahu jako prostor pro nasazení (krizová oblast v dosahu do 4 000 km od Bruselu). Zájem Vojenského zpravodajství se soustředil v tomto kontextu na Súdán, Somálsko, Čad, Konžskou demokratickou republiku a Středoafričskou republiku.

S ohledem na zhoršující se vývoj v Somálsku Vojenské zpravodajství prioritně analyzovalo bezpečnostní situaci v zemi, kde probíhá dlouhodobě konflikt současné vlády s opozicí, existují separatistické tendence dvou severních regionů (Puntland a Somaliland) a sílí islámský radikalismus. Vojenské zpravodajství se podrobněji zabývalo také vývojem vnitropolitické situace v Súdánu a zejména souvislostmi s uplatňováním mírové smlouvy mezi severem a jihem země, přípravou na prezidentské volby a plánované referendum o možné samostatnosti jižního Súdánu. Pozornost Vojenského zpravodajství se soustředila rovněž na vývoj v Konžské demokratické republice a Středoafričské republice, který byl v obou zemích poznamenán přetrvávající vnitropolitickou nestabilitou, existencí militantních skupin a vysokou mírou korupce.

Informace k regionu Afrika:

Adresát	Počet zaslaných informací
Prezident ČR, političtí a vojenští představitelé ČR	25
Zahraniční mise AČR	25

Kontrarozvědná činnost v krizových regionech

Jedním z úkolů Vojenského zpravodajství v souvislosti s ochranou příslušníků kontingentů Armády České republiky vyslaných do zahraničních misí je získávat a vyhodnocovat informace o případné špionážní a subverzní činnosti namířené proti zájmům České republiky a jejím koaličním partnerům. Takto získané informace umožňují minimalizaci bezpečnostních rizik pro jednotky Armády České republiky v místě nasazení.

Na základě zkušeností z předchozích let věnovalo Vojenské zpravodajství i v roce 2009 pozornost zpravodajské ochraně kontingentů Armády České republiky v Kosovu a v Afghánistánu. Z informací o opakovaných sabotážích v místě dislokace jednotek Armády České republiky, které byly získány v průběhu roku 2008, vyplynula naléhavá potřeba soustředit i v roce 2009 pozornost zejména na vyhodnocování možného ohrožení příslušníků provinčního rekonstrukčního týmu Lógar v Afghánistánu.

Ilustrační foto

Veškeré informace, které Vojenské zpravodajství v této souvislosti získalo, byly neprodleně postoupeny oprávněným adresátům. Tito adresáti ve své působnosti stanovovali a činili adekvátní opatření k účinnému odvrácení případných rizik a k zabezpečení ochrany životů a zdraví příslušníků koaličních sil.

4.2. *Terorismus a extremismus*

Terorismus

Terorismus zůstává hlavním nadnárodním bezpečnostním fenoménem. K úspěchům teroristů se i nadále řadí vnášení strachu mezi nezúčastněné obyvatelstvo i vojáky, kteří v určeném prostoru proti teroristům bojují. Nasazení vojáků v zahraničí se stává významným faktorem, který hraje důležitou roli v rozhodování vlád a voličů.

Také v roce 2009 byly evropské země ohrožovány terorismem. Jeho projevy vycházely především z nacionalismu a separatismu, z obou konců spektra politického extremismu a z fundamentalistické interpretace nábožensky definovaných zásad. Zatímco první dva druhy terorismu byly i nadále považovány za hrozby spadající do odpovědnosti jednotlivých států, terorismus, který uskutečňuje al-Káida, odnože jejího jádra (například al-Káida v zemích islámského Maghrebu, al-Káida na Arabském poloostrově, al-Káida v Iráku, aš-Šabáb aj.) a entity ideologicky s ní spřízněné (Laškar-e Tajjiba, Islamic Movement of Uzbekistan, Islamic Jihad Union, East Turkestan Islamic Movement, Džamáa Islamíja aj.), představoval bezpečnostní výzvu a ohrožení pro celé mezinárodní prostředí.

Úroveň této hrozby nijak významně neklesla ani v roce 2009. Zájmy zemí Evropské unie nebo NATO považovali teroristé za primární cíle nejen na půdě zemí s muslimskou většinou, ale i v Evropě a USA. Podle poznatků Vojenského zpravodajství je velice pravděpodobné, že problematika terorismu zůstane v blízké budoucnosti pro Českou republiku a její spojence významnou bezpečnostní hrozbou.

S ohledem na opakované výzvy představitelů al-Káidy k napadání cílů a zájmů Západu a na očekávanou snahu al-Káidy napravit si renomé uskutečněním nějakého většího, mediálně atraktivního útoku, není možné hrozbu takového napadení zcela vyloučit. Je pravděpodobné, že pokus nigerijského stoupence al-Káidy způsobit v prosinci 2009 výbušninou havárii dopravního letounu, mohl být projevem takovéto snahy.

Míru hrozby teroristického útoku ovlivňovala rovněž skutečnost, že se Česká republika v roce 2009 podílela na mezinárodním boji proti terorismu i vysláním kontingentů Armády České republiky do Afghánistánu. Nicméně z evropských zemí, které do uvedeného prostoru v roce 2009 vysílaly své kontingenty, patřila Česká republika z řady příčin spíše k těm, které nesly menší riziko.

Kromě identifikace přímých teroristických hrozeb Vojenské zpravodajství monitorovalo i případný výskyt příznaků budování logistického a finančního zabezpečení teroristických skupin. Ve všech těchto činnostech spolupracovalo s ostatními zpravodajskými službami České republiky. Vojenským zpravodajstvím byli také prověřováni zahraniční účastníci specializovaných kurzů pořádaných v zařízeních AČR s důrazem na státy se zvýšeným rizikem hrozby teroristického útoku. Obecně lze konstatovat, že Vojenské zpravodajství při plnění stanovených úkolů získalo pouze informace, které potvrzovaly trendy identifikované v předchozích obdobích.

Ilustrační foto i v roce 2009 představovali nejohroženější cíle teroristů občané České republiky působící v zahraničí. Patřili k nim zejména příslušníci kontingentů Armády České republiky, členové diplomatického sboru, zaměstnanci významných podnikatelských entit, sportovci, umělci, turisté aj. Ukazuje se, že významnými faktory prevence radikalizace a inklinace občanů k provádění teroristických útoků jsou nejen vyváženost zahraniční politiky státu, ale i jeho vnitřní politika vůči menšinám.

Vojenské zpravodajství v roce 2009 dospělo na základě svých poznatků k závěru, že aktivity teroristických skupin, jejich odnoží a buněk jsou a zřejmě i nadále budou financovány z prostředků jednotlivců, darů příslušníků diaspor, krycích nevládních organizací, ale stále častěji i z nezákonných, tedy kriminálních činností.

Vojenské zpravodajství průběžně zasílalo oprávněným adresátům analýzy vypracované na základě poznatků získaných v rámci řešení případů spojených s reálnými hrozbami teroristických útoků proti zájmům a cílům České republiky. Uvedené poznatky dávalo Vojenské zpravodajství k dispozici rovněž národní zpravodajské komunitě na pravidelných schůzkách Společné zpravodajské skupiny a příslušným partnerům v rámci NATO, Evropské unie a dalších forem mezinárodní spolupráce.

Extremismus

Ilustrační foto mají zájem o službu v armádě výhradně příslušníci pravé části extremistické scény.

Jedním z přetrvávajících trendů byl postupný nárůst intenzity indoktrinace a radikalizace vhodných skupin obyvatelstva. Podle hodnocení Vojenského zpravodajství je pravděpodobné, že podíl radikalizované mládeže a skupin odcizených jednotlivců v Evropě i nadále mírně poroste, zejména v její západní části. Hlavním nástrojem ideologické manipulace s muslimskou mládeží a prostředkem výcviku a rekrutace se stal Internet. Nárůst míry zneužívání kyberprostoru je prokazatelný.

Vliv ideologů al-káidismu se tak do jisté míry může odrážet i ve vývoji bezpečnostní situace v České republice, a to přesto, že v zemi dosud pro nábožensky motivované radikály neexistoval velký prostor. Proto

Vojenské zpravodajství pokračovalo i v roce 2009 v odhalování vazeb příslušníků Armády České republiky na extremistické prostředí v České republice. Cílem bylo zabránit pronikání dalších nositelů extremistických názorů do struktur Armády České republiky. Z tohoto důvodu byla mimořádná pozornost soustředěna na nově přijímané vojáky z povolání. Získané poznatky byly předávány příslušným orgánům Armády České republiky ke stanovení a realizaci odpovídajících opatření v rámci jejich působnosti. Vojenské zpravodajství např. informovalo o vazbách vojáků z povolání, zařazených do jednotky Armády České republiky vyslané do mise v Afghánistánu, k pravicovému extremismu.

Nadále se potvrzuje již dříve zjištěný trend, že z řad členů extremistických skupin a hnutí nebo jejich sympatizantů

Část příslušníků armády projevujících sympatie k prostředí PEX se účastnila koncertů extremistických hudebních skupin, jejichž součástí je interpretace skladeb s radikálními nebo extremistickými texty, které často naplňují skutkovou podstatu trestného činu „podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka“, případně se stýkají s osobami z tohoto prostředí. Pod tlakem, který vedení rezortu vyvíjí proti činnosti členů a sympatizantů v AČR, omezují své aktivity téměř výhradně na dobu svého osobního volna a na lokality mimo místa jejich služebního zařazení.

Příznaky projevů sympatií k hnutím směřujícím k potlačení práv a svobod člověka Vojenské zpravodajství důsledně prověřovalo i u dříve přijatých vojáků z povolání. Potvrzené poznatky byly postupovány velení Armády České republiky k realizaci vlastních opatření. V tomto kontextu se jako velice důležité jeví přijetí novely zákona č. 221/1999 Sb., *o vojácích z povolání*, která velitelským orgánům umožňuje účinněji zakročit proti vojákům inklinujícím k extremistickému prostředí. Součástí systémových opatření, jejichž cílem je odhalování vazeb příslušníků Armády České republiky na extremistické prostředí nebo pronikání těchto osob do Armády České republiky, bylo i uzavření smlouvy mezi Vojenským zpravodajstvím a Policií České republiky, na jejímž základě Vojenské zpravodajství získává další potřebné informace. Vojenské zpravodajství v roce 2009 rovněž pokračovalo v prověřování nově přijímaných vojáků, kdy se podařilo ještě ve zkušební době přijmout adekvátní opatření ve vztahu k eliminaci pronikání potenciálních extremistů do armády.

Vojenské zpravodajství nadále registrovalo několik desítek příslušníků AČR podezřelých z vazeb různého druhu na extremistická hnutí. Nicméně v souhrnu lze konstatovat, že v roce 2009 došlo k poklesu počtu extremistů v armádě.

Informace k terorismu a extremismu:

Adresát	Počet zaslaných informací
V rámci rezortu obrany	19
MV ČR a PČR	6
Zpravodajské služby ČR	3
CELKEM informací	28

4.3. Proliferace zbraní hromadného ničení, konvenčních zbraní a materiálu dvojího užití

Předmětem zájmu Vojenského zpravodajství byla, tak jako v minulých letech, proliferace zbraní a zbrojních technologií se zaměřením na zbraně hromadného ničení a jejich přepravní

Ilustrační foto

prostředky s důrazem na raketové nosiče. Současně byl analyzován aktuální stav jaderných programů zájmových zemí, případně bezpečnost ochrany již existujících arsenálů. Vzhledem k tomu, že tyto prostředky i nadále představují v mnoha ohledech globální bezpečnostní riziko, byl rovněž sledován zájem o získání jaderných, chemických a biologických zbraní, technologií a materiálů pro jejich vývoj a výrobu a související know-how.

Stranou sledování nezůstala ani proliferace konvenčních zbraní a materiálů dvojího užití. Vojenské zpravodajství se navíc intenzivně podílí na činnosti a tvorbě dokumentů expertních skupin mezinárodních kontrolních režimů.

Vojenské zpravodajství se pod vlivem změn vývoje bezpečnostního prostředí ve světě zaměřilo na podrobnější analýzu vojenských výdajů a akvizičních a modernizačních projektů ozbrojených sil především v zájmových zemích regionu Blízkého a Středního východu. Monitoring dodávek zbraní byl orientován především na prodej sofistikovaných zbraňových systémů zejména v oblasti protivzdušné obrany a raketových technologií.

Obdobně jako v uplynulých letech i v roce 2009 Vojenské zpravodajství důsledně analyzovalo exportní aktivity podniků vojenskoprůmyslového komplexu Ruské federace, které jsou dlouholetými dodavateli vojenské techniky i do zemí v krizových oblastech. Zároveň byly hodnoceny snahy čínského vojenského průmyslu etablovat se na tyto zbrojní trhy svými vojenskými produkty, které díky své podobě s ruskými systémy, relativně nízké ceně a postupně rostoucí kvalitě získávají stále více na oblibě. Z tohoto důvodu objem zbrojního exportu Čínské lidové republiky stále narůstá. Příkladem mohou být poznatky o vývozu čínských zbraní například do Afriky, který se od roku 2000 více než ztrojnásobil, kdy se mnohé africké země začínají odvracet od svých dlouholetých dodavatelů vojenské techniky a začínají preferovat zbraně čínské provenience. Kromě monitoringu dodávek zbraní a zbraňových systémů do zemí Afriky a Blízkého a Středního východu obě země rovněž prudce expandují v zemích Latinské Ameriky a v roce 2009 byla podepsána řada mezivládních dohod o budoucí vojenskotechnické spolupráci mezi Ruskem, resp. Čínou a některými jihoamerickými státy (např. Venezuela, Bolívie).

Ilustrační foto útoku proti hlavnímu městu Srí Lanky. Vstřícnost české strany v rámci spolupráce v boji proti terorismu byla ze strany představitelů Srí Lanky kladně hodnocena.

Jedním z důležitých úkolů Vojenského zpravodajství je podíl na státní kontrole tuzemských firem obchodujících s vojenským materiálem v rámci platné legislativy České republiky a přijatých mezinárodních závazků. Z tohoto důvodu se Vojenské zpravodajství vyjadřuje v rámci licenčního řízení k žádostem jednotlivých firem jak v rozsahu komoditních položek, tak i územní působnosti s ohledem na stávající bezpečnostní situaci v zemích určení a platná zbrojní embarga. Zároveň se Vojenské zpravodajství na požádání vyjadřuje k obchodování s průmyslovými výbušninami a k žádostem jednotlivých subjektů k nakládání s vysoce nebezpečnými látkami.

V souladu se zákonem č. 38/1994 Sb., *o zahraničním obchodu s vojenským materiálem*, ve znění pozdějších předpisů, vydalo Vojenské zpravodajství v roce 2009 k žádostem jednotlivých subjektů:

- 119 stanovisek k udělení licence na vývoz vojenského materiálu, z toho 6 s výhradami v souvislosti s embargem nebo vojenskopolitickou situací v daném státě;
- 49 stanovisek k vydání povolení obchodu s vojenským materiálem, z toho 38 s výhradami a upozorněními v souvislosti s embargem nebo vojenskopolitickou situací v daném regionu;
- 10 stanovisek k rozšíření stávajícího povolení.

V souladu se zákonem č. 61/1988 Sb., *o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě*, ve znění pozdějších předpisů, se Vojenské zpravodajství v roce 2009 vyjádřilo k 30 žádostem o udělení povolení k opakovanému vývozu výbušnin.

V souladu se zákonem č. 19/1997 Sb., *o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní*, ve znění pozdějších předpisů, vydalo Vojenské zpravodajství v roce 2009 k žádostem jednotlivých subjektů 9 stanovisek k žádostem o licenci k nakládání s vysoce nebezpečnými látkami.

Informace k proliferaci zbraní hromadného ničení, konvečních zbraní a materiálu dvojího užití:

Adresát	Počet zaslaných informací
Prezident ČR, politici a vojenští představitelé ČR	1

4.4. *Aktivity zpravodajských služeb cizí moci na území České republiky v oblasti obrany*

Kontrarozvědná činnost v oblasti obrany patří mezi základní úkoly Vojenského zpravodajství, které vyplývají ze zákona č. 153/1994 Sb. Je zaměřena na odhalování aktivit zpravodajských služeb cizí moci a realizaci opatření k jejich eliminaci.

Mezi nejrizikovějších aktivit se podle dlouhodobého hodnocení Vojenského zpravodajství i aliančních partnerů řadí aktivity zpravodajských služeb Ruské federace. Ve vztahu k rezortu obrany se jedná především o operace ruské vojenské rozvědky. Její příslušníci využívají všechny dostupné metody k získávání zájmových informací, od vytěžování otevřených zdrojů (televize, rozhlas, noviny) až po získávání a následné řízení tajných spolupracovníků – agentů. Ve druhé polovině roku 2009 Vojenské zpravodajství spolupracovalo s partnerskou zpravodajskou službou na identifikaci a následné eliminaci pronikání ruské vojenské rozvědky do nejvyšších velitelských struktur Armády České republiky, jehož cílem bylo získávání citlivých informací z prostředí nejvyšších velitelských struktur rezortu obrany.

V souvislosti s ustoupením americké administrativy od úmyslu rozmístit radiolokační stanici tzv. evropského pilíře systému protiraketové obrany na českém území byl ve druhé polovině roku 2009 zaznamenán útlum aktivit ruských zpravodajských služeb v této oblasti.

Vojenské zpravodajství v roce 2009 mj. věnovalo pozornost aktivitám čínských zpravodajských služeb, zejména čínské vojenské rozvědky. Z pohledu Vojenského zpravodajství představuje největší hrozbu čínská technologická špionáž, která může poškodit nejen české nebo alianční bezpečnostní zájmy, ale i ekonomické zájmy českého obranného průmyslu.

Na základě informací zabezpečených Vojenským zpravodajstvím v kontrarozvědné oblasti učinily příslušné orgány patřičná opatření.

Informace k činnosti zpravodajských služeb cizí moci v oblasti obrany ČR:

Adresát	Počet zaslaných informací
Předseda vlády	3
Ministr obrany	2
Ministr zahraničních věcí	2
Výbor pro obranu PSP ČR	1
Bezpečnostní informační služba	18
Ostatní orgány mimo rezort obrany	3
CELKEM informací	29

4.5. Záměry a činnosti namířené proti zabezpečování obrany České republiky

I v roce 2009 Vojenské zpravodajství zabezpečovalo informace o záměrech a činnostech, které by mohly z ekonomického pohledu jakkoli poškodit rezort obrany při realizaci významných projektů vyzbrojování a nákupů zboží a služeb.

Nezanedbatelnou úlohou Vojenského zpravodajství je posuzování významných projektů vyzbrojování a akvizic prostřednictvím institutu Kolegia ministra obrany. V roce 2009

Ilustrační foto se Vojenské zpravodajství vyjadřovalo k některým z nákupů materiálů, technologií a služeb realizovaných v rezortu obrany. Konkrétně se jednalo o naplňování kontraktu na dodávku kolových obrněných transportérů, bezpilotních průzkumných letadel a lehkých obrněných vozidel. Ve svých stanoviscích se snažilo upozornit na kritická místa připravovaných akvizic a předejít tak případným problémům s jejich nákupem.

Ilustrační foto

Informace o záměrech a činnostech namířených proti zabezpečení obrany ČR:

Adresát	Počet zaslaných informací
Ministr obrany	4
Jiné orgány rezortu obrany	1
Bezpečnostní informační služba	2
Ostatní orgány mimo rezort obrany	1
CELKEM informací	8

Stanoviska k dokumentům, které se týkaly nákupů materiálů, technologií a služeb:

Adresát	Počet zaslaných informací
Jiné orgány rezortu obrany	13

4.6. Záměry a činnosti ohrožující utajované informace v oblasti obrany České republiky

V rámci úkolů daných zákonem č. 153/1994 Sb. a zákonem č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů, věnovalo v roce 2009 Vojenské zpravodajství pozornost zejména informacím, k jejichž ochraně se Česká republika zavázala a které rezortu obrany poskytly NATO, Evropská unie a partnerské státy.

V oblastech administrativní bezpečnosti a bezpečnosti informačních systémů nebyly v uplynulém roce zjištěny relevantní poznatky o záměrech a činnostech ohrožujících utajované informace.

Pouze ojediněle byly zaznamenány nedostatky v oblasti personální bezpečnosti, které byly postoupeny odpovědným adresátům k realizaci vlastních opatření.

Informace o záměrech a činnostech ohrožujících utajované informace v oblasti obrany ČR:

Adresát	Počet zaslaných informací
Ministr obrany	4
Jiné orgány rezortu obrany	6
CELKEM informací	10

5. SPOLUPRÁCE VOJENSKÉHO ZPRAVODAJSTVÍ SE ZPRAVODAJSKÝMI SLUŽBAMI A OSTATNÍMI ORGÁNY STÁTNÍ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY

Spolupráce Vojenského zpravodajství se zpravodajskými službami a ostatními orgány státní správy České republiky vyplývá z potřeb výměny a sdílení zpravodajských informací a z potřeby ověřování vlastních analytických závěrů.

Na základě uzavřených dohod a se souhlasem vlády České republiky pokračovalo Vojenské zpravodajství v roce 2009 ve spolupráci s Bezpečnostní informační službou, Úřadem pro zahraniční styky a informace, Ministerstvem zahraničních věcí, Ministerstvem vnitra, Policií České republiky a Generálním ředitelstvím cel. Konkrétní spoluprací s Policií České republiky byl např. podíl na odhalování závažné trestné činnosti, jehož výsledkem bylo zadržení několika pravicových extremistů a jejich následné obvinění.

Vojenské zpravodajství se podílelo, podobně jako v roce 2008, na činnosti *Společné zpravodajské skupiny*, ve které jsou zastoupeny všechny složky bezpečnostní a zpravodajské komunity České republiky. Úkolem této skupiny je koordinace činností a shromažďování a analýza všech relevantních informací týkajících se možného teroristického ohrožení České republiky.

Spolupráce Vojenského zpravodajství se zpravodajskými službami a ostatními orgány státní správy České republiky:

Adresát	Počet zaslaných informací
Bezpečnostní informační služba	33
Úřad pro zahraniční styky a informace	62
Ministerstvo zahraničních věcí	69
Policie České republiky	9
Generální ředitelství cel	3
CELKEM informací	176

6. SPOLUPRÁCE VOJENSKÉHO ZPRAVODAJSTVÍ SE ZPRAVODAJSKÝMI SLUŽBAMI CIZÍ MOCI A S ORGÁNY NATO A EVROPSKÉ UNIE

Spolupráce Vojenského zpravodajství se zpravodajskými službami cizí moci a s orgány NATO a Evropské unie se uskutečňuje v souladu s § 10 zákona č. 153/1994 Sb. a je jednou z důležitých oblastí činnosti Vojenského zpravodajství.

Dvoustranná spolupráce Vojenského zpravodajství a zpravodajských služeb ostatních států probíhala v roce 2009 na několika úrovních. Jednalo se zejména o informační výměnu a bilaterální jednání.

Vzdělávací aktivity zabývající se zpravodajskou problematikou byly v roce 2009 organizovány ve školicích zařízeních NATO a Evropské unie formou kurzů.

K rozšíření svých schopností a možností navázalo Vojenské zpravodajství v roce 2009 se souhlasem vlády novou spoluprací s dalšími zpravodajskými službami cizí moci.

6.1. Multilaterální spolupráce

Stejně jako v předchozích letech i v roce 2009 plnilo Vojenské zpravodajství závazky vůči hlavním zpravodajským orgánům NATO a Evropské unie, a to především Zpravodajské divizi mezinárodního vojenského štábu Velitelství NATO.

V rámci informační spolupráce se zpravodajskými strukturami NATO zasílalo Vojenské zpravodajství analytické zpravodajské informace prostřednictvím systému automatizovaného přenosu dat. Tyto informace byly zasílány buď přímo zpravodajským orgánům velitelství NATO, nebo publikovány na informačním serveru NATO, jehož výhodou je sdílení informací jak se všemi, tak i s vybranými uživateli zpravodajské komunity NATO.

Vojenské zpravodajství pokračovalo v rozvíjení informační spolupráce s Vojenským štábem Evropské unie (European Union Military Staff – EUMS), jejíž podstata spočívala především ve zpracovávání odpovědí na informační požadavky týkající se krizových oblastí.

Na multilaterální úrovni pokračovala v roce 2009 spolupráce účastí příslušníků Vojenského zpravodajství na konferencích NATO a Evropské unie a podílem na zpracování společných zpravodajských dokumentů NATO. V porovnání s předchozím rokem se zintenzívnila vzájemná výměna informací a zvýšil se podíl Vojenského zpravodajství na zpracování společných zpravodajských dokumentů NATO.

6.2. Bilaterální spolupráce

Se zpravodajskými službami cizí moci Vojenské zpravodajství spolupracovalo formou bilaterálních jednání, výměny informací nebo realizací společných zpravodajských operací. Celá spolupráce byla zaměřena na co nejefektivnější pokrytí priorit stanovených vládou České republiky.

V roce 2009 Vojenské zpravodajství uskutečnilo celkem 8 společných bilaterálních jednání.

Spolupráce se zpravodajskými službami cizí moci a orgány NATO a Evropské unie:

Adresát	Počet zaslaných informací
NATO	65
EU	59
Zpravodajské služby	720

6.3. *Vojenská diplomacie*

Vojenská diplomacie, jako integrální a významná součást Vojenského zpravodajství, má nezaměnitelnou roli v rozvíjení bilaterálních i multilaterálních vztahů mezi jednotlivými rezorty obrany, armádami i zpravodajskými službami. Značný podíl má také na plnění úkolů Vojenského zpravodajství, které plynou z priorit vlády. Zároveň v rámci své působnosti plní úkoly i v oblasti boje proti mezinárodnímu terorismu.

Za tímto účelem je vybudována síť úřadů přidělenec obrany, které v roce 2009 působily rezidentně ve 27 zemích a pokrývaly dalších 38 zemí formou přiakreditace a které se kromě jiného větší či menší měrou podílejí na plnění úkolů boje s mezinárodním terorismem.

Dlouhodobým trendem Vojenského zpravodajství je posilovat svou přítomnost v krizových a rizikových oblastech. V této souvislosti obdržel v roce 2009 přidělenec obrany v Pákistánu, jenž je činný přímo v zemi významně se podílející na boji s mezinárodním terorismem a zároveň zmítané vnitřními problémy způsobenými tímto fenoménem, souhlas afghánské strany s přiakreditací pro Afghánistán. K tomuto kroku došlo z důvodu nutnosti komplexního pokrytí této rizikové oblasti. Zároveň byly v roce 2009 otevřeny 3 nové Úřady přidělenec obrany, a to v Alžírsku, Etiopii a Kuvajtu. Jedním z úkolů Úřadu přidělenec obrany v Alžírsku je rozvíjet vztahy s alžírskými národními subjekty činnými v boji proti terorismu a s alžírským protiteroristickým centrem. Úřad přidělenec obrany v Etiopii se mimo jiné podílí na spolupráci s Africkou unií a pokrývá rozsáhlou oblast s velmi nestabilní bezpečnostní situací.

7. OCHRANA UTAJOVANÝCH INFORMACÍ A ZAJIŠTĚNÍ PLNĚNÍ ÚKOLŮ STANOVENÝCH ZÁKONEM Č. 412/2005 SB.

7.1. *Personální bezpečnost*

V oblasti personální bezpečnosti Vojenské zpravodajství, v souladu s ustanovením § 140 zákona č. 412/2005 Sb., přijalo v roce 2009 celkem 345 žádostí o vydání osvědčení fyzické osoby a vydalo 321 osvědčení fyzické osoby, 5 rozhodnutí o nevydání osvědčení fyzické osoby a 2 rozhodnutí o zrušení platnosti osvědčení fyzické osoby.

Vojenské zpravodajství provedlo celkem ve 175 případech šetření v oblasti řízení o vydání osvědčení fyzické osoby ve smyslu ustanovení § 107 odst. 2, 3 a 5 zákona č. 412/2005 Sb.

7.2. *Bezpečnost komunikačních a informačních systémů*

V průběhu roku 2009 zabezpečovalo Vojenské zpravodajství v oblasti bezpečnosti komunikačních a informačních systémů a kryptografické ochrany zejména úkoly spojené se zajišťováním bezpečnostní správy certifikovaných informačních systémů a provozovaných kryptografických prostředků pro datový a hlasový přenos.

V rámci opakované certifikace informačních systémů byla zpracována dokumentace pro několik z již provozovaných informačních systémů Vojenského zpravodajství, kterou následně schválil Národní bezpečnostní úřad.

V oblasti měření TEMPEST byla ve spolupráci s Národním bezpečnostním úřadem zahájena činnost k akreditaci vlastního pracoviště Vojenského zpravodajství pro měření zón.

Byla organizována školení bezpečnostních správců oddělení, správců informačních systémů a nových příslušníků Vojenského zpravodajství.

V hodnoceném období byly kontroly v této oblasti zaměřeny na výkon činnosti bezpečnostních správců oddělení a na ověřování bezpečnostních podmínek na zahraničních pracovištích při provozu certifikovaných informačních systémů.

7.3. *Fyzická bezpečnost*

V oblasti fyzické bezpečnosti byla u Vojenského zpravodajství v roce 2009 zaměřena pozornost především na plnění požadavků ustanovení zákona č. 412/2005 Sb. a navazujících prováděcích právních předpisů, především vyhlášky č. 528/2005 Sb., *o fyzické bezpečnosti a certifikaci technických prostředků*, ve znění vyhlášky NBÚ č. 19/2008 Sb. Tato činnost souvisela se zajištěním opatření fyzické bezpečnosti v průběhu reorganizace a redislokace jeho součástí a při zavádění prostředků utajovaného spojení na zahraničních pracovištích.

Vojenské zpravodajství dále řídilo nebo přímo realizovalo instalace, servis a opravy bezpečnostních systémů a kontrolovalo, nepoužívají-li se ve sledovaných prostorech nedovolené prostředky určené k získávání informací. Pro své potřeby Vojenské zpravodajství zajišťovalo výrobu služebních a identifikačních průkazů.

Při plnění úkolů v oblasti fyzické bezpečnosti Vojenské zpravodajství spolupracovalo se smluvními partnery, zejména s odbornými orgány Ministerstva obrany České republiky,

Ministerstva zahraničních věcí, Národního bezpečnostního úřadu, Policie České republiky a Bezpečnostní informační služby.

7.4. Administrativní bezpečnost

V důsledku reorganizačních změn došlo ke sloučení prvku administrativní bezpečnosti a prvku správy dokumentů v jeden prvek, který vytvořil organizační jádro Bezpečnostního archivu Vojenského zpravodajství a Správního archivu Vojenského zpravodajství. Průběžně byly plněny podmínky stanovené Ministerstvem vnitra České republiky vedoucí k akreditaci tohoto archivu.

V průběhu roku bylo rozhodnuto o zavedení elektronické spisové a archivní služby ve Vojenském zpravodajství a zahájena její implementace pro testování. Byla aktivována a zprovozněna datová schránka Vojenského zpravodajství za účelem elektronické komunikace s orgány veřejné správy. Do konce roku 2009 bylo do této datové schránky zasláno celkem 137 dokumentů.

Bylo uskutečněno 31 školení týkajících se administrativní bezpečnosti a spisové služby.

Pracoviště ochrany informací Vojenského zpravodajství a Registr Vojenského zpravodajství zpracovaly 13 838 došlých a 12 520 odeslaných zásilek národních dokumentů a 3 529 došlých zásilek dokumentů cizí moci.

7.5. Plnění úkolů podle zákona č. 412/2005 Sb., na základě žádostí oprávněných subjektů a při provádění úkonů v bezpečnostním řízení fyzických a právnických osob

Objem úkonů charakteru evidenčního šetření představovalo v roce 2009 počet 47 090 v případě fyzických osob a 1 464 v případě právnických osob lustrovaných podle § 107 odst. 1 a § 108 odst. 1 zákona č. 412/2005 Sb.

Vojenské zpravodajství rovněž provádělo činnostní šetření fyzických osob, přičemž bylo zpracováno 5 spisů bezpečnostního řízení stupně DŮVĚRNÉ, 14 spisů bezpečnostního řízení stupně TAJNÉ a 167 spisů bezpečnostního řízení stupně PŘÍSNĚ TAJNÉ. Vojenské zpravodajství zaslalo Národnímu bezpečnostnímu úřadu podle § 140 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb. 45 oznámení o tom, že držitel osvědčení přestal splňovat podmínky pro vydání tohoto osvědčení.

7.6. Základní úkoly plněné v oblasti zpřístupnění operativních dokumentů bývalé Vojenské kontrarozvědky a bývalé Zpravodajské správy Generálního štábu Československé lidové armády (bývalé vojenské rozvědky – ZS/GŠ)

Realizace lustračních požadavků oprávněných subjektů v evidencích bývalé Vojenské kontrarozvědky a bývalé Zpravodajské správy Generálního štábu Československé lidové armády je uvedena v následující tabulce. Oprávněnými subjekty jsou Národní bezpečnostní úřad, Bezpečnostní informační služba, Úřad pro zahraniční styky a informace, Ministerstvo vnitra České republiky, Ministerstvo obrany Slovenské republiky.

Lustrační požadavky oprávněných subjektů:

Celkem realizováno lustračních požadavků	913
Celkem lustrováno osob	35 413
Pozitivní lustrace osob VKR/ZS GŠ	1 985/93

V roce 2009 došlo v rámci plnění *Dohody mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem obrany Slovenské republiky o využívání dokumentů vzniklých před zánikem ČSFR* (dále jen Dohoda) také k digitalizaci dokumentů bývalé Vojenské kontrarozvědky.

Digitalizace dokumentů bývalé Vojenské kontrarozvědky za účelem naplňování Dohody:

Digitalizovány dokumenty k osobám	996
Snímky dokumentů	60 035

Dále bylo v rámci třídění dokumentů zpracováno:

- 88 archivních krabic Osobních svazků;
- 48 archivních krabic tzv. balíkového fondu;
- 34 archivních krabic Rezidentur;
- 13 archivních krabic Základních svazků (svazky náčelníků oddělení, krycích telefonů a krycích bytů).

8. KONTROLA ČINNOSTI VOJENSKÉHO ZPRAVODAJSTVÍ

Kontrola zpravodajských služeb České republiky je upravena v § 12 a 13 zákona č. 153/1994 Sb. Z těchto ustanovení vyplývá právo výkonu kontroly činnosti zpravodajských služeb z úrovně vlády České republiky a Parlamentu České republiky.

Podle ustanovení § 13 zákona č. 153/1994 Sb. není ustanoveními tohoto zákona dotčena oprávněnost státních orgánů ke kontrole plnění úkolů hospodaření se státním majetkem a plnění státního rozpočtu podle zvláštních právních předpisů. Těmito jsou zejména zákon č. 219/2000 Sb., *o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích*, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 166/1993 Sb., *o Nejvyšším kontrolním úřadu*, ve znění pozdějších předpisů.

V souladu s ustanovením § 21 až 24 zákona č. 289/2005 Sb., *o Vojenském zpravodajství*, ve znění pozdějších předpisů, vykonává kontrolu Vojenského zpravodajství zvláštní kontrolní orgán složený z poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Dne 7. července 2009 se uskutečnila 6. schůze Stálé komise Poslanecké sněmovny pro kontrolu činnosti Vojenského zpravodajství. Programem této schůze bylo mj. projednání neutajované *Výroční zprávy o činnosti Vojenského zpravodajství za rok 2008*.

8.1. Vnější kontrola a její výsledky

Kontrola z úrovně orgánů státní správy

Národní bezpečnostní úřad zkontroloval stav administrativní bezpečnosti u Registru Vojenského zpravodajství. Při kontrole nebyly zjištěny žádné nedostatky. K doporučením ze strany kontrolního orgánu byla stanovena a učiněna adekvátní opatření.

Kontrola z úrovně Ministerstva obrany

Kancelář ministra obrany v roce 2009 nezjistila žádné nedostatky.

8.2. Vnitřní kontrola a její výsledky

Z pohledu činnosti každé zpravodajské služby je nejcitlivější součástí vnitřní kontroly oblast vnitřní bezpečnosti. V této oblasti bylo vedeno zpravodajské prověřování poznatků nasvědčujících existenci zpravodajsko-bezpečnostních rizik a podezření z páchání trestné činnosti příslušníky Vojenského zpravodajství.

Řada šetření byla vedena ve spolupráci s Bezpečnostní informační službou a zpravodajskými službami cizí mocí. Podezření z páchání trestné činnosti byla prověřována v úzké součinnosti s orgány činnými v trestním řízení.

Oblast vnitřní bezpečnosti v průběhu celého roku ovlivňovaly aktivity některých bývalých příslušníků Vojenského zpravodajství, kteří jej v minulosti opustili z důvodů spáchání trestného činu souvisejícího se služební činností, porušení vnitřních řídicích aktů Ministerstva obrany nebo porušení etických zásad zpravodajské práce. Aktivity těchto osob směřovaly především k cílené diskreditaci Vojenského zpravodajství.

V roce 2009 se v souladu se zákonem č. 412/2005 Sb., příslušnými prováděcími vyhláškami, vnitřními předpisy Ministerstva obrany a vnitřními řídicími akty Vojenského zpravodajství uskutečnily kontroly v oblasti ochrany utajovaných informací se zaměřením na bezpečnost komunikačních a informačních systémů, kryptografické ochrany informací a personální, fyzickou a administrativní bezpečnost.

U příslušných organizačních celků Vojenského zpravodajství se kontroly zaměřily zejména na činnosti těchto celků a vedení odpovídajících evidencí v souladu s ustanoveními zákona č. 153/1994 Sb. a příslušných vnitřních řídicích aktů Vojenského zpravodajství.

V roce 2009 se také kontrolovalo hospodaření s majetkem státu a nakládání s finančními prostředky státního rozpočtu. Tyto kontroly vyplývaly zejména ze zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 219/2000 Sb. a předpisu Všeob-P-35 *Vnitřní kontrola a vyřizování petic a stížností v působnosti Ministerstva obrany*.